

In memoriam dr. Papp László, az Államigazgatási Főiskola alapító tanára (1947–2010)

KIS Norbert¹

2010. augusztus, napsütéses délután. Fiumei úti temető. Sokan vagyunk. Papp László barátai, szerettei, tanítványai. A hamvakat felkapja a szél, hangszóróból szól az utolsó dal: „Szállj, szállj sólyom szárnyán, három hegyen túl.”

Tűnődöm a napba nézve, fény és árnyék játszik a felhők és könnyek között. „Hópelyhek vagyunk egy gáztűzhelyre hullva” – mondta egyszer egy bölcs életünk tünékenységéről és mulandóságunkról. Az idő homokja gyorsan betemeti emlékünket, szobrunk, műveink is csak múltó lenyomatot hagynak arról, hogy egykoron éltünk, alkotunk, szerettünk.

A tanárember, a pedagógus azon kevesek egyike, akiknek lehetősége van több generáció több száz vagy ezer képviselőjének lelkéhez közel kerülni. Lehetősége van arra, hogy személyiségének és szeretetének erejével az ércnél maradandóbb emlékezés alapjait rakja le az emberi szívekben. Tanítványok, igaz barátok, gyermekek szívében. Ezekből a magokból tud kikelni az az „életfa”, amely generációkon át ébren tarthatja szellemünk és arcunk emlékét.

Dr. Papp László 1977-től az Államigazgatási Főiskola alapító tanára. Főigazgató-helyettese, a '90-es években egy időre főigazgatója, a Jogtudományi Tanszék vezetője. 2010 júliusában elkészönt kollégáitól, visszavonult. Hetek múlva végleg itt hagyott minket. Napokkal korábban még felhívott, búcsúzott, azt mondta, „nagyon fáj, elfáradtam”.

Egy öles, hatalmas és erős diófa utolsó sóhaja volt ez. Mindig jó volt mellette megpihenni, sokan és sok időt töltöttünk e terebélyes lombú menedék árnyékában. Papp László a nyugalom és az erő harmonikus találkozása volt. A robusztus, fizikai erőt su-

*Dr. Papp László
főiskolai docens, mestertanár
1947–2010*

1 KIS Norbert dr., PhD, továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettes, NKE
Norbert KIS dr., PhD, Vice-Rector for Continuing Education and International Affairs, National University of Public Service
Kis.Norbert@vtki.uni-nke.hu

gárhozó ember a világverő birkózó apa (id. dr. Papp László) alakját idézte. A mi Papp Lászlónk is élsportoló volt, a birkózás is hozzájárult ahhoz, hogy a fizikai erő a szellem és a személyiség erejévé tudott nemesedni. És az a hősiesség példamutatás is építő volt, ahogy az édesapa büntetőbíróként nemet mondott a kommunista hatalom zsarolásának.

A talentumot kapjuk. Papp László a tiszta és egyszerű logika embere volt. Talán ezért is vonzotta a büntetőjog (az apai indíttatás mellett). A büntetőjog a jogrendszer „zárköve” (Szabó András), nincs joghézag, nem lehet hibázni. Vaslogika és dogmatika, elvek és értékek. Papp László büntetőjogász volt: hatalmas erejével emelte a súlyos „zárkövet” a helyére.

Ám e talentum nem valamely klasszikus jogi pályán teljesedett ki. Papp Lászlót a Jóisten a katedrára teremtette. A katedra oroszlánja volt, ahogy a német egyetemeken mondták. Az arc, az orgánus, a hitelesség, a humor és a játék. Aki látta és hallotta akár egyszer is, aztán mindig látni és hallani akarta. 15 éven át felváltva oktattuk az évfolyamokat. Én igyekeztem jó előadóvá válni, mindent beleadtam. De tudtam, hogy a hallgatók mindig őt akarják, mert színházi élménnyel ért fel egy előadása. Bármiről beszélt, rajongtak érte. Született pedagógus volt: igazi görög „paidagógosz”, azaz gyermekvezető. Nevelve és játékosan tanított. Zseniális rétor volt. Ha a sors másfelé sodorja, hatalmas színházi ember vagy főpap lett volna. Mindig finoman játszott. A katedrán, ebéd közben vagy egy folyosói beszélgetésen, témától függetlenül szuggesztív arc- és testjátékkal szépen felépített előadásokat tartott. Szórakoztatott, mivel szellemesen és derűsen beszélt.

Személyiségének kisugárzása olyan erős volt, hogy aki nem ismerte, az is azonnal érezte, hogy kivételes élményben van része. Mindehhez kökemény és súlyos arcvonások, atletikus és bivalyerős alkat társult. Emlékszem, amikor joghallgatók voltunk, összetartó csoportunk kíméletlenül kritikus volt a jogi kari oktatókkal. Amikor Papp László 1991-ben először besétált a szemináriumi terembe, s a francia zsarufilmekből ismert bőrdzsekiben leült, udvariasan köszöntött minket, és rágyújtott, a mozdulatok, az arc és az orgánus ereje olyan hatással volt ránk, hogy szinte mindannyian összenéztünk, és hangtalanul azt mondtuk: „Végre! Ezt az embert vártuk!” Nagyon szerettük Papp Lacit. Később kollégaként is tapasztaltam mindezt. A hallgatók és a kollégák nem csak egyszerűen szerették: csodálták és rajongtak érte.

Én tudtam, sokan talán csak érezték: a „bibliai ember” járt közöttünk. Bárhol és bárhol, bárki kért tőle segítséget, a legfontosabb ügyé vált számára, hogy segítsen. Méltányos volt, nagyon figyelmes és igazságos. Az igazságot szigorúan megkövetelte, aki nem ismerte, megrettenhetett a követelés erejétől. Mi tudtuk, hogy ennek a hatalmas erőnek a markában egy kis veréb is jól érezni magát. Nem hiszem, hogy életében valaha is mást mondott volna, mint ami igaz, és amit gondol. A kevés utolsó igaz és őszinte emberek egyike volt. Nem volt tökéletes ember, sem szent. Normális és jószívű ember volt.

Szakterülete a büntetőjog és a szabálysértési jog volt. Utóbbi területnek az egyik legkiemelkedőbb művelője és oktatója a hazai mezőnyben. A szabálysértési jog a jogtudományban kicsit lenézett terület a büntetőjoghoz, de más jogágakhoz képest is. Papp

László mégis a bagatell cselekmények jogát oktatta szenvedélyesen és komolysággal. Ez a terület nem a nagy bűnesetekről, súlyos és látványos jogkérdésekről, nem vérről és vagyonokról szól, hanem a mindennapok kisebb jogsértéseinek ezreiről, százezzeiről. A Papp László-i személyiség lényegét mutatja, hogy az utcai kihágásokról azt gondolta, hogy ez a valóságos probléma, az utcák és terek realizmusa. Talán fontosabb az emberek számára, mint a jogtudomány nagy kérdéseiről töprengeni. Az a Papp László ez, aki egész életét a VI. kerület Duna menti utcáin élte le, fél életét pedig a környékbeli terek kutyás emberei között, saját kutyáját sétáltatva, beszélgetve. A hétköznapiak és a pesti utcák világát ismerte és szerette. Az utca embere őszinte, ez az alapélménye volt. Így művelte a tudományt is, őszintén, valóságérzékkel és tanítva.

Sokat köszönhetek neki. Végzős jurátusként véletlenül futottunk össze a pesti jogi kar folyosóján. Karon fogott, és az aznapi *Népsport*-ban megjelent emlékdalt mutatta édesapjáról. Szeminaristájaként többször kaptam tőle azt a dicséretet, hogy jó előadói képességeim vannak, és jól írok. Így hát akkor a folyosón meghívott tanársegédnek az Államigazgatási Főiskolára. Több mint húsz éve akkor és ott dőlt el, hogy nem bírónak megyek szülővárosomba, hanem jogi oktatónak szegődök.

Körülnéztem a Fiumei temetőben: sok százan nézzük az urnát, követjük a szálló hamvakat a késő nyári napsütésben. Rendezgetjük emlékeinket Papp Lászlóról, amelyek biztosan túlélik őt. És hallgatjuk a hangszóróból úszó búcsúdalt a sírkert öreg fái alatt: „Szállj, szállj, ott várok rád, ahol véget ér az út.”

Memento mori!